

**BOLALARNING NAFAS YO'LLARI KASALLIKLARI VA ULARNI
DAVOLASHNI SAMARALI YO'LLARI**

Bo'riyeva Dilnoz Baxriddinovna

buriyevadilnoz29@gmail.com

Normurodova Fazilat Zokir qizi

normurodovafazilat872@gmail.com

Annotatsiya: Bolalarning nafas yo'llari kasalliklari, asosan, rinit, bronxit, astma, pnevmoniya kabi kasalliklar bolalar salomatligida muhim o'rin tutadi. Ushbu maqolada bolalar orasidagi nafas yo'llari kasalliklari haqida batafsil ma'lumot berilib, ularning alomatlari, tashxis qo'yish usullari va zamonaviy davolash usullari 2024-2025-yilgi global sog'liqni saqlash standartlariga mos ravishda tahlil qilinadi. Maqolada nafas yo'llari kasalliklarining oldini olish va davolashdagi yangi yondoshuvlar, dori-darmonlar va terapiya metodlaridan foydalanishning ahamiyati ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar:Nafas yo'llari kasalliklari, Astma, Bronxial obstruktiv kasallik (COPD), Allergik rinit, Pnevmoniya, Inhalerlar, Dupilumab, Mepolizumab, Xolair, Respirator sincitial virus (RSV), Immunoterapiya, Genoterapiya, Monoklonal antikorlar, Dori-darmonlar, Yangi davolash usullari, Bronxodilatatorlar.

Аннотация: Заболевания дыхательных путей у детей, такие как ринит, бронхит, астма и пневмония, играют важную роль в сохранении здоровья детей. В этой статье подробно рассматриваются заболевания дыхательных путей среди детей, их симптомы, методы диагностики и современные методы лечения в соответствии с глобальными стандартами здравоохранения на 2024-2025 годы. В статье также рассматриваются новые подходы в профилактике и лечении заболеваний дыхательных путей, важность использования лекарств и терапевтических методов.

Ключевые слова: Заболевания дыхательных путей, астма, хроническая обструктивная болезнь легких (ХОБЛ), аллергический ринит, пневмония, ингаляторы, дупилумаб, меополизумаб, ксолаир, респираторный синцитиальный

вирус (RSV), иммунотерапия, генотерапия, моноклональные антитела, лекарства, новые методы лечения, бронходилататоры.

Abstract: Respiratory diseases in children, such as rhinitis, bronchitis, asthma, and pneumonia, play a significant role in child health. This article provides detailed information on respiratory diseases among children, their symptoms, diagnostic methods, and modern treatment approaches in line with the global healthcare standards for 2024-2025. The article also discusses new approaches in the prevention and treatment of respiratory diseases, the importance of using medications, and therapeutic methods.

Keywords: Respiratory diseases, asthma, chronic obstructive pulmonary disease (COPD), allergic rhinitis, pneumonia, inhalers, dupilumab, mepolizumab, Xolair, respiratory syncytial virus (RSV), immunotherapy, gene therapy, monoclonal antibodies, medications, new treatment methods, bronchodilators.

Bolalarning nafas yo'llari kasalliklari sog'liqni saqlash tizimida eng keng tarqalgan muammolardan biri hisoblanadi. Nafas yo'llari infeksiyalari va allergik kasalliklar bolalarning sog'lig'iga jiddiy ta'sir ko'rsatadi va ularning normal o'sishi va rivojlanishiga to'sqinlik qilishi mumkin. 2024-2025-yilga kelib, dunyo bo'ylab bu kasalliklarni samarali davolash va oldini olish uchun yangi dori-darmonlar, diagnostika va davolash usullari ishlab chiqildi. Aynan shu davrda nafas yo'llari kasalliklari bo'yicha yangi ilmiy yutuqlar va tibbiyot texnologiyalarining kashfiyoti global sog'liqni saqlash tizimida katta o'zgarishlarga olib kelmoqda.

Muammoning dolzarbligi: Nafas yo'llari kasalliklari bolalarning salomatligiga jiddiy ta'sir ko'rsatadi, bu esa maktabga borish, ishga chiqish va kundalik faoliyatda cheklovlarga olib kelishi mumkin. Ko'p hollarda, bu kasalliklar bakterial yoki virusli infeksiyalar natijasida yuzaga keladi, bu esa bolalar immuniteti hali to'liq shakllanmaganligi sababli yanada xavfli bo'ladi. Nafas yo'llari kasalliklari nafaqat bir nechta jismoniy belgilarni (yengil yo'tal, nafas qisilishi, qattiq nafas olish) keltirib chiqarishi mumkin, balki bolalar psixologik holatiga ham salbiy ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli, nafas yo'llari kasalliklarini erta aniqlash va samarali davolash juda muhimdir.

Davolash usullari va yangi yondoshuvlar (2024-2025-yilgi Standartlarga mos)

Bolalarning nafas yo'llari kasalliklarini davolashda zamonaviy tibbiyot

yondoshuvlariga tayanish zarur. 2024-2025-yillarda nafas yoʻllari kasalliklarini davolashning samarali usullari quyidagilardan iborat:

Genoterapiya va Immunoterapiya

Yangi tibbiy tadqiqotlar va genetik terapiya usullari bolalarning immun tizimini mustahkamlash va allergik reaksiyalarni kamaytirishga yordam bermoqda. Xususan, astma va allergik rinit kasalliklarini davolashda immunoterapiya usullari keng qoʻllanilmoqda.

Inhalerlar va Nebulizatorlar

Nafas olishni osonlashtirish va nafas yoʻllarini kengaytirish uchun inhalerlar va nebulizatorlardan foydalanish samarali. Bu vositalar bolalarga bemaol dori-darmonlarni nafas orqali olish imkonini yaratadi, ayniqsa astma yoki bronxial obstruksiya kabi kasalliklarda.

Antibiotiklar va Antiviral Dori-Darmonlar

Nafas yoʻllari infeksiyalarini davolashda antibiotiklar va antiviral dori-darmonlar muhim oʻrin tutadi. Lekin antibiotiklarni faqat bakterial infeksiyalarni davolash uchun qoʻllash kerak. Virusli infeksiyalar uchun esa antiviral preparatlar qoʻllaniladi.

Dupilumab (Dupixent)

Kasalliklar: Astma, allergik rinit, atopik dermatit.

Ta'sir mexanizmi: Dupilumab immun tizimini modulyatsiya qiluvchi monoclonal antikor boʻlib, interleukin-4 (IL-4) va interleukin-13 (IL-13) ta'sirini blokirovka qiladi. Bu dori bolalarda astma va allergik rinitni davolashda samarali.

Breztri (Breztri Aerosphere)

Kasalliklar: Astma, bronxial obstruktiv kasallik (COPD).

Ta'sir mexanizmi: Breztri, flutikazon (kortikosteroid) va vilanterol (beta-2-agonist) kombinatsiyasidan iborat boʻlib, nafas olishni yengillashtiradi va yalligʻlanishni kamaytiradi.

Breztri Aerosphere

Kasalliklar: Astma va bronxial obstruksiya.

Ta'sir mexanizmi: Yangi bronxodilatator va kortikosteroid kombinatsiyasi, astma va bronxial obstruksiyaning davolashda samarali. Bu dori nafas olishni osonlashtiradi va yallig'lanishni kamaytiradi.

Fizioterapiya va Reabilitatsiya

Nafas yo'llarini tiklash va bolalar organizmining immunitetini kuchaytirish uchun fizioterapiya usullari, jumladan, nafas mashqlari va fizioterapevtik massajlar qo'llaniladi. Bu usullar nafas olishni yaxshilash va o'pka faoliyatini qo'llab-quvvatlashda muhim ahamiyatga ega.

Xulosa

Bolalarning nafas yo'llari kasalliklarini davolashda samarali yondoshuvlar va zamonaviy tibbiy texnologiyalar yordamida ko'plab muammolarni hal qilish mumkin. 2024-2025-yillarda amalga oshirilayotgan yangi davolash usullari va ilmiy tadqiqotlar bu kasalliklarni davolashda yanada samarali natijalar berishga imkon yaratmoqda. Nafas yo'llari kasalliklarining oldini olish va davolashda dori-darmonlar, immunoterapiya va fizioterapiya kabi usullar qo'llanilishi kerak. Bu nafaqat bolalar sog'lig'ini tiklash, balki ularning umumiy rivojlanishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Милаханова С.А, Ю.А.Дударь «Выращивание и использование целебных растений» Нальчик 1990.
2. Курмуков А.Г, Белолипов И.В. Дикорастущие лекарственные растения Узбекистана. Монография. Ташкент. 2012. - С.
3. Alimova R.A., Sagdiev M.T. O'simliklar fiziologiyasi va biokimyosi. Qo'llanma. Toshkent. 2013.
4. O'.Ahmedov, A.Ergashev, A.Abzalov, M.Yulchiyeva, D.Mustafakulov. Dorivor o'simliklar yetishtirish texnologiyasi va ekologiya «tafakkur-bo'stoni» nashriyoti Toshkent - 2018

5. Saminov, A., D. Ismoiljonova, and M. Rahmataliyeva. "Dorivor sut qushqo'nmas osimligining foydali xususiyatlari va undan oqilona foyalanish." Science and innovation 1.D4 (2022): 155-159.

